

Мирослав ІВАНІК

Toronto

Спомини про д-р Гражину Паздро

Memories of dr Grazyna Pazdro

Писати цей спомин невимовно боляче. Він-бо майже фізично усвідомлює, що Її вже серед нас нема. Адже коли починаєш рядок словом „спомин”, тоді вповні усвідомлюєш, що того, про кого пишеш – вже насправду нема.

Наяву Гражини Паздро не було у моєму житті вже від понад тридцяти років, відколи нас розділяв океан. Спершу ще були листи від Неї – симпатичні, теплі, повні новин про кафедру, знайомих, життєві справи. Потім все рідші, бо життя кожному з нас несло свої проблеми та виклики. Прочитую їх тепер зі зворушенням, але й з усмішкою, бо постає з них д-р Гражина Паздро такою, яку знав протягом п’яти років, коли був Її студентом і шести – коли ми були спершу колегами, а потім друзями, працюючи на кафедрі українистики Варшавського університету.

Зі студентських часів Гражина Паздро виринає у моїй пам’яті у двох іпостасях – як викладач літератури, і як особистість. Як людина була Вона насамперед добра. Переймалася нашими – студентів – справами, журилася проблемами, допомагала де могла і як могла, опікувалася. Була трохи такою нашою мамою, яка, наприклад, могла сварити мене за непришитий при рукаві сорочки гудзик ...

Викладала Гражина Паздро – тоді ще магістр – сучасну українську літературу та романтичний період. Пізніше, вже як доктор, захистивши дисертацію про літературну творчість Івана Франка, також літературу 19 ст. Так склалося, що ні один з тих періодів не був у полі моїх зацікавлень, тому екзамени, які я складав перед д-р Паздро, найчастіше перетворювалися в гарячі дискусії про окремі періоди українського літературного розвитку, де я з палкістю неофіта українського бароко вів справжню прозелітську агітацію за вищість того періоду

Особовий склад Кафедри україністики ВУ. Осінь 1983 р. Від права перший ряд: д-р І. Паздро, д-р. Т. Голинська, мгр. Е. Васяк, мгр. Й. Свенцька. Другий ряд від ліва: д-р В. Назарук, доц. Ф. Неуважний, мгр. М. Іваник.

над усіма іншими. І д-р Паздро дозволяла, інколи заохочувала, а деколи про-вокувала такі дискусії, тому екзамени в Неї згадую не як звичне студентське „зазубрив, зарахував, забув”, але як цікаві інтелектуальні пригоди, коли я (як тепер бачу) найчастіше не мав рації, але д-р Паздро була настільки мудрим викладачем, що дозволяла студентам помилятися у добрій вірі.

Ставши працівником кафедри україністики, я став членом невеликого колективу, якого, як скоро виявилось, заздрив нам увесь факультет. Спершу, ще не вповні свідомий різниці між студентським і реальним життям, я, мабуть, навіть не усвідомлював, яким винятковим гуртом людей була наша кафедра й щойно коли до нас стали забігати люди з інших інститутів та кафедр, щоб „подихати нормальним повітрям”, мені відкрилися очі на те, яким щастям було потрапити в такий колектив. Незаперечна заслуга в тому тодішнього керівника кафедри, доц. Флоріана Неуважного. Його мудрість, толерантність, тактовність сприяли добрій атмосфері та добрим відносинам, які панували у кафедрі. Однак цього,

мабуть, не вистачило б, коли б серед нас не було такої „доброї душі”, якою була Гражина Паздро. Це її доброта, лагідність, згідливість та доброзичливість були цієї сполучною, яка тримала разом наш колектив, на якого полюсах стояли з одного боку дуже сильні, але мудрі життєвим досвідом, особистості, а з другого – ще „зелені”, зате задиркуваті новоспечені магістри. А посеред них була д-р Паздро – завжди усміхнена, добросердечна, незлоблива, добра, яка тою добротою і сердечністю заражувала усіх інших.

Працювати в тому колективі прийшлося мені недовго, проте згадую той час як один з найкращих відрізків мого життя. Теплий спогад залишили в мені д-р Т. Голинська, проф. С. Козак, мгр. Е. Васяк, мгр. Й. Свенцька, д-р В. Назарук. З сумом, але незмінною повагою згадую покійних доц. Ф. Неуважного та д-ра М. Балія. І з болем, сумом, але сердечно пишу ці слова про покійну д-р Гражину Паздро. Залишилась Вона назавжди у моїй пам’яті світлим образом гарної та доброї людини.

Нехай варшавська земля буде їй пухом.